

Pavel Reisenauer (Malá recenze - str. 8-9)

9. 5. 2013

pÚvodní foto / Naši autoři mezi lidmi * Reportáž / Salon **Rakuse** * ČUK / Salony Kobra: podmínky vystavování * **Výročí** / ing. **Lída Košťová** * Slovensko / **Viktor Kubal** (*1923) * Časopisy / **Nebelspalter** Nr. 4 * **Archív** / Slovo v Litvínově * O humoru / Výtržky z tisku * **Blíženci** / Tři slepecké (se psy) * Z Polska / Spousta akcí * Ze Slovenska / Vtipy v **Chýrníku**, Multiautor **Taussig** * 4x / **Nasred-dín** = 2 domácí + 2 hosté * **KdoKdeKdyCo** / Zemřel **Karel Mrázek** ; **Tomaschoff** ve „14“; **Slíva** v Cairu; Výstava vtipů k **Popmusic** * **Kalendarium** * **Komiks-**

News / #251 * **Výsledky** / Rumunsko, Dánsko, Turecko, Portugalsko, Itálie, Katar, Brazílie, Makedonie, Sýrie * **Propozice** / Itálie, Brazílie, Turecko, Slovensko, Bulharsko *

Týdeník České Unie Karikaturistů * XI. ročník
(Zprávy ČUK č. 516/517) <http://www.ceska-karikatura.cz>

e-Číslo 2013 - 19/20

OBRÁZKY: PITTER, STANKOVIČ, BOSCO, KAMENSKÝ, VALTER, KOTYZA, REISENAUER, KUCZYŃSKI, PERNECKÝ, SCHLORIAN, OZYURT, YAVUZDOGAN, KOUNTOURIS, ABBAS, SABAT, TJUNIN, VANĚK, ZAVACKÝ, KUBAL, MRÁZ, SLÍVA, JIRÁNEK aj.

Čeští karikaturisti: Rušné jaro v Praze a v okolí...

Vesele, tedy s vtipnými výtvarnými díly a jejich neméně vtipnými autory začalo letošní jaro - i když to bylo ještě pod střechou. V minulém a předminulém čísle jsme se aspoň stručně pokoušeli zachytit slovem i obrazem tu pestrou aktivitu, kterou členové ČUKu (sami od sebe, nezávisle na nějakém spolkovém „plánu činnosti“) vyvíjeli v minulém měsíci. Jiří Slíva (**nahoře**) zkoumal na živých bytostech v Domě bytové kultury „jak chutná kniha“ (jde přece o součást - nejen bytové - kultury!)

Uprostřed zachytil fotoreportér kolegu **Vhrstiho**, jenž rovněž vpisoval věnování zájemcům o jeho další knihu pro děti...

A na mezinárodní konferenci „mozkových lékařů“ se **Ivan Hanousek** mohl nejen seznámit, ale i nechat vyfotit s karikaturistou a známým editorem webportálu **Cartoon News Centre** jménem **Seyran Caferli** (viz **dole**). I zde došlo na knihy - naše katalogy putovaly do Baku! Věříme, že tím všechny ty vernisáže, autogramiády, setkání a jiné společné kousky českých karikaturistů zdaleka nekončí. A zdárně se tímto rokem proradujeme až k prosincovému vrcholu - valné hromadě ČUK.

(GAG)

Snímky: **J. Koutek a archiv**

Společná kategorie:

Nejlepší československý kreslený vtip, komiks, karikatura

Nominace:

Jozef Gertli „Danglár” - Séria karikatúr, český časopis Forbes

Miroslav Kemel - Séria karikatúr, Mladá fronta DNES

Václav Teichmann - Séria karikatúr, Hospodářské noviny, Reflex

Jury rozhodla, že vítězem se stal:

Jozef Gertli „Danglár” - Forbes

(Cenu převzal **23. 4.** v Bratislavě - **viz snímek** vlevo!)

Jury také udělila **mimořádnou cenu** za kreslenou žurnalistiku **Vladimíru Jiráňkovi**. (Cenu převzal **24. 4.** v Praze nevlastní syn **Radek Tomas** z rukou **Ivana Hanouska**, ČUK)
Z tiskové zprávy: Redaktoři médií převzali 24. 4. ocenění soutěže Novinářská cena 2012, která hodnotila 351 příspěvků vydaných v uplynulém roce. Slavnostního vyhlášení vítězů se zúčastnilo na 150 osobností z médií, nevládních organizací a veřejného života.

Z místa činu:

Plný až přeplněný podzemní sál **Element Clubu** na Smíchově (pod někdejší restauraci **Austria**) byl dějištěm vyvrcholení nového ročníku o nejlepší novinářská díla roku 2012. Byl jsem požádán, abych předal Mimořádnou cenu **Vladimíru Jiráňkovi**, neb slovenský zástupce v bratislavské jury **Fedor Vico** - a v ní hlavní bojovník o ocenění českého **Jiráňka** - byl den před tím na vyhlášení hlavní ceny - dostal ji slovenský **Danglár** (viz výsledky výše) Po prvním nositeli Čs. novinářské ceny za karikaturu (Kemel) se dalšími laureáty stali už oba Slováci, kteří mají na toto ocenění - díky kvalitní tvorbě - stabilně největší nárok. O dalším takovém, alespoň dle prací z předchozího ročníku, nevím. V ČR je adeptů krom letošních nominantů **Teichmanna** a **Kemela** (oba na ceremonii nedorazili) jistě více. První otázkou je, zda dva čeští zástupci v jury budou dostatečně fundovaní ve výtvarné publicistice a jejích protagonistech. A druhou otázkou je, zda to třeba s nominací **Renčina** nedopadne podobně jako s **Jiráňkem**, na něhož si novináři, ani „jeho“ redakce, nevzpomněli o rok či dva dříve.

Na pódiu jsem kráčet až skoro před koncem ceremoniálu. Po otevření obálky a přečtení jména držitele této mimořádné ceny jsem po potlesku v sále už nic víc neřikal.

(Ani o tom, že Jiráňka nenominovala redakce, ale ČUK, ani o tom, že se Vico dle svých slov zasadil na základě loňské tvorby o zařazení jeho jména do řádně nominovaných autorů, z nich pak, k jeho překvapení, kdesi vypadl).

Radek Tomas, který cenu za zesnulého autora převzal, poděkoval jeho jménem a dodal, že jeho otčím by měl z ocenění jistě radost. Ale že také on tyhlety komunisty vážně nesnáší.

Bylo jasné, že hlavní kategorie, jíž byly rozhovory, reportáže a investigativní žurnalistika ať už v tištěných periodikách, tak v TV a rádiu - navíc i v internetové žurnalistice - jsou v soutěži středem zájmu (části nejlepších prací se promítaly či vysílaly) a výtvarná publicistika je zde jen takovou zajímavostí. Branou - nejen při této události, ale světem médií vůbec - spíš jako milé odlehčení té opravdové, tedy „vážné novinářiny“. Dvě významná ocenění si u dvou různých porot odnesl třeba **Josef Pazderka** z České televize. Jedné z nich, už jen svým rozměrem hloubkou a také obdobím, po které vznikala a také zahrnovala (i několik let) nemůže zřejmě konkurovat jeden karikaturistův, byť geniální a přiléhavě aktuální nápad o formátu přes dva sloupce v novinách... Přesto je dobře, že tento žánr se, tak jako i jinde v Evropě, takto začal hodnotit.

Snímky z pražského předávání cen jsem na webu NC zatím neobjevil, snímek držitele NC 2012 je převzat ze slovenského portálu OSF-NC.

Ivan Hanousek, e-GAG-e-dYtor

SALON KOBRA / KRESLENÝ HUMOR & KOMIKS & UMĚNÍ S NÁPADEM

V lednu 2013 se konal 390. SALON. Po pauze, hledání nové dobré adresy (Divadlo Ateliér, Malostranská beseda, Klub Mánes), se SALON nachází a nacházet bude v Žatecké ulici 10, na Starém Městě pražském, v restauraci „SEDM KONŠELŮ“.

VERNISÁŽ

je vždy (až na výjimky, např. že 1. úterý připadne na Nový rok etc) 1. úterý v měsíci v 17.00 hodin. Moderuje a hovoří o autorově díle kurátor (Kobra). Hraje kdosi na cosí. Pokud nemá autor „svojí“ kapelu či písničkáře-řku, zajistí to kurátor (Kobra). Pohoštění zajistí, po dohodě, restaurátér za přijatelnou cenu. Po vernisáži je možno posedět a popít a poklábosit.

FUNDUS

tvoří 15 rámců formátu B1 (100x70 cm). 14 je na výšku, 1 je na šířku a říká se mu entrée, protože je na něm foto autorky / autora, povídání převzaté z katalogu, obrázek atp. po dohodě. V rámech je šedivý prokladový papír na který se instaluje lepící „plastelínou“.

PŘÍPRAVA

Instalace probíhá takto: kresby, grafiky či fotografie se „přilepí“ na podklady doma u kurátora. Přenesou se do SALONU a nainstalují do rámců. Artefakty musí být do čtvrtka před vernisáží dodány kurátorovi. Pražané by měli obrázky donést, mimopražani poslat poštou či poslem. U pražských autorů se předpokládá, že pomohou s adjustováním i instalací. Instalace bude v den vernisáže od 8.00 hodin. Té by se měli účastnit autoři vždy, v mimořádných případech zajistí celou instalaci kurátor s dobrovolníky.

KATALOG

je formátu A5 (21x15 cm) na šířku. Černobílý, případně černá na tónovaném ofsetovém papíře 80g. Titulní stránka: logo s pořadovým číslem SALONU, jméno vystavujícího, data trvání, název výstavy, pokud je to přání autora a naplňuje to jeho koncepci a kresba či jinak prezentující obrázek (nutno počítat s výrazným zmenšením a plochou do čtverce). 14 černobílých kreseb tvoří obsah.

Text, pokud nemá autor výslovně jiné přání, napíše kurátor (Kobra), který také katalog grafiky upraví, vytiskne a „knihaří“. Náklad katalogu je 100 číslovaných výtisků, protože se jedná o sice jednoduchou, ale přesto jedinečnou bibliofilii. Počet katalogů, které autor poskytne na vernisáž a kolik si ponechá je na jeho rozhodnutí. Podklady pro katalog je třeba dodat též do čtvrtka před vernisáží. O obsahu textu se autor dohodne s kurátorem. Měl by obsahovat z jedné třetiny, cca 8 řádků, výňatek z curriculum vitae a pak odborný kritický text.

POUTAČ

je umístěn v okně v úrovni chodníku a obsahuje logo s číslem salonu a plochu A3 (42x30 cm) na výšku s kresbou, případně názvem výstavy. Autor může poutač dodat k instalaci SALONU. Černobílou (nebo s barevným podkladem) verzi z menšího formátu může vytisknout kurátor (realizátor).

NÁKLADY

– 3 000,- Kč tvoří z většiny realizace katalogu. Členům České unie karikaturistů přispívá ČUK částkou 1 000,- Kč. Pokud si autor zajistí sponzora, tak je možno ho prezentovat celostránkovým inzerátem v katalogu, na panelu „entrée“, či logem na dalších panelech a prezentačním poutači v okně „Sedmi konšelů“.

P. R.

Kurátor dodá informaci do kulturních přehledů (zde je pravděpodobné otištění) a do tisku, kde je taková situace, že vzniká dojem, že novináři humor upřímně nenávidí. Plakátky budou umístěny v Umělecko průmyslovém muzeu, budově Umělecko průmyslové školy, v Městské knihovně a dalších místech, která budou s prezentací souhlasit.

POŘADATELÉ

Kurátorem a realizátorem je Josef Kobra Kučera a jeho firma, výstavy, veletrhy, nakladatelství a vydavatelství. Česká unie karikaturistů zajišťuje kvalitu výběru autorů, případně výběr pro společné výstavy. Převážnou část výstavní sezóny však tvoří prezentace osobností. V případě sponzorství je jako spoluorganizátor uváděn i sponzor.

KONTAKT

Josef Kučera, Černá 3, 110 00 **Praha 1** / mobil: 724 093 412 / e-mail: jkkobra@post.cz

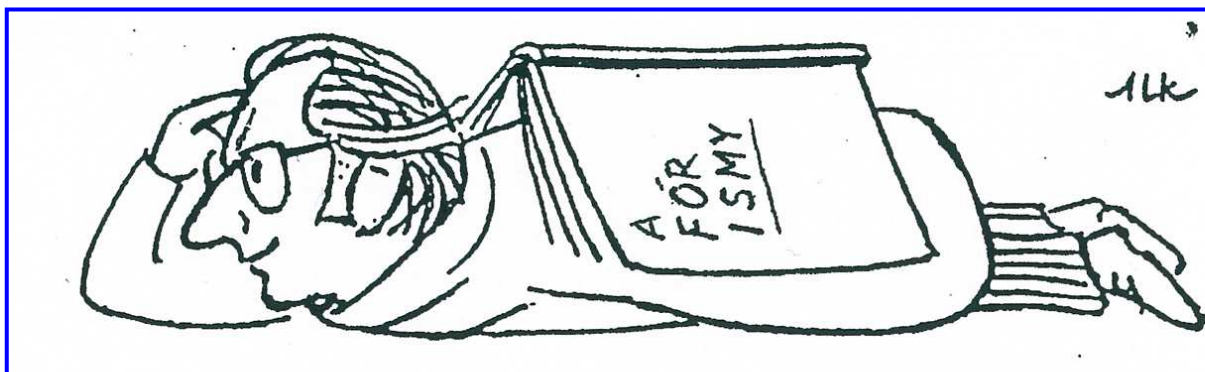
Zemřel Karel Mrázek (87)

Za Karlem Mrázkem (1926 - 2013)

Akademický malíř **Karel Mrázek** zemřel ve věku 87 let. Co k tomu dodat? O jeho posledních dnech v nemocnici, kdy jsme s ním komunikovali, víte z GAGu.

Poslední rozloučení se koná v Praze ve čtvrtek 9. května 2013 ve 14.00 hodin v kapli sv. Václava na Vinohradském hřbitově (nad Strašnickým krematoriem).

Smuteční oznámení, které jsme v GAGu obdrželi, nás sice zarmoutilo, ale také něčím potěšilo - zůstalo svým duchem věrné zesnulému, který své blízké i široké publikum oblažoval laskavým humorem. Vedle pěkného autoportrétu zdobí parte ještě vtipná slova, která kolega Karel použil ke svým osmdesátinám: „*V poměrně opožděném mládí jsem se dožil úctyhodného stáří. Děkuji všem, kteří si toho přátelsky všimli. Moc mě to potěšilo.*“

Posledním pěkným kouskem **Karla Mrázka** byl pečlivý výběr závěrečných životních údajů: K úrazu přišel na apríla 1. dubna, zemřel na 1. máje. A pohřeb má 9. května - pro starší generace rovněž sváteční den... Kolegům sklerotikům se tak data budou snáze pamatovat.

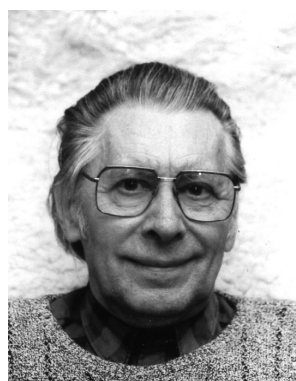
Rodině vyjádří soustrast zástupci České unie karikaturistů osobně po skončení obřadu, mimopražští kolegové tak mohou učinit poštou na adresu manželky:

Dagmar Mrázková s rodinou / 252 42 Jesenice u Prahy, Budějovická 312

gag

Kresba: **Karel Mrázek**

Medailonek - Karel Mrázek (podklady z encyklopedie „ČUK 20cet“ - 2010)

Život: Karikaturista a teoretik umění Jesenice u Prahy. Vzdělal se na grafické škole průmyslové u prof. K. Gabriela z UMPRUM, absolvoval 4 semestry dějin umění na filosofické fakultě UK. Původně působil jako kartografický kreslič, později patnáct let jako výtvarný pedagog.

Výstavy: Od r. 1954 na půl stovky doma i v cizině - z toho 18 samostatných výstav od Prahy po New York.

Ocenění: Jako jediný karikaturista z ČUK byl laureátem Československé ceny míru za cyklus protiválečných kreseb. Získal také Medaili J. Keplera za portrétní tvorbu.

Publikace: *Nápady a výpady Karla Mrázka* (1991) a *Politika očima satirika* (1996).

Periodika: Vtipy tiskl v mnoha novinách a časopisech, dlouhá léta publikoval v Dikobrazu.

Slíva - specialista na Kafkárenství

Až do daleké egyptské Káhiry míří **Jiří Slíva** se svou výstavou. Jeho „*Multiple Kafka*“ (dvacet rámců 50x70 - v nich asi 35 leptů a litografií - ze dvou třetin na téma *Kafka* a *Proces*) mohou obdivovat návštěvníci v **Galerii Arthropologie** (Cairo - Zamalek) od 19. května do 6.

června t. r. Jde o událost pod záštitou české ambasády a Slíva tam odlétá 18. 5. Jiří je též autorem loga k poněkud tajemnému dvouletému projektu **Kafka in Cairo** - viz obr.! Více o tom na www.arthropologie.org. (g)

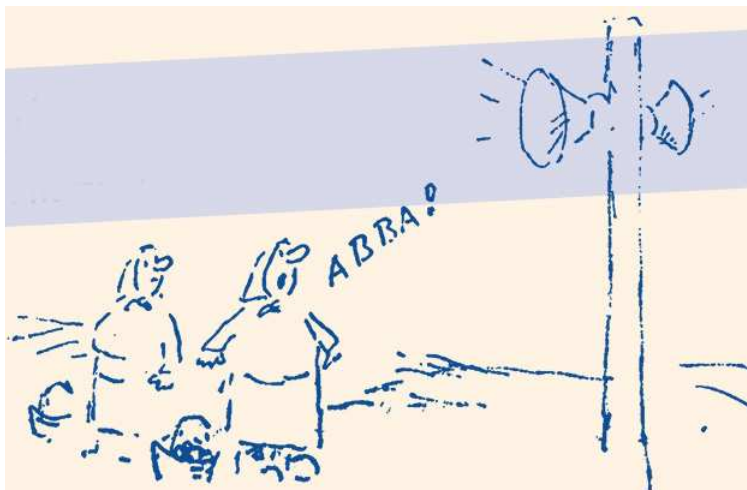

Co prošlo a neprošlo Nepraktovi za „totáče“...

Výstava **Jiřího Wintra - Neprakty** se zajímavým názvem: „**Co soudruhům nedošlo a co naopak neprošlo**“ má vernisáž **9. května** v 18 hodin v kavárně, čajovně a galerii *U Božího mlýna* na adrese Salmovská 15, Praha 2. A zve k návštěvě až do 2. června. Zahájení výstavy zpestří úryvky z knihy **"Průšvihy firmy Neprakta"** v podání **Jiřího Millera**.

Populární hudba v českém kresleném humoru

Tak se nazývá výstava v pražském muzeu popmuziky - vernisáž je **ve středu 15. května...** Je toho nějak hodně - ještě jsme se ani neoklepali z výstavy Rakuse v Žatecké ulici a už musíme zase někam. Tentokrát dál - až do Unhoště - ve čtvrtek tam vystavují kolegové NOS a spol. Ale ještě před tím se nabízí klasika, chcete-li tak spíš NOSTalgie - po časech kreslených vtipů v časopisu **Melodie**. V břevnovském hostinském domě *U kaštanu*, kde v rámci KC Kaštan **Muzeum populární hudby** celkem vtipně nahradilo někdejší Muzeum historie dělnického hnutí *Imeni Tondy Zápotondy*, začíná ve středu 15. května výstava s výše uvedeným názvem. Doporučuje se přijít hned na zahájení **v 18,30 hodin**, aby bylo dost času nejen na vyslechnutí pár řečníků, ale také na prohlídku obsažné expozice se spoustou vitrin, po níž je v 19 hodin na řadě tématická projekce „**A tyhle znáte?**“. Načež navazuje koncert **Ivana Mládka** a **Bio tria** (pro hosty vernisáže gratis!). Výstava jinak potrvá **až do konce září 2013**.

Všichni pozvaní autoři (nebo pozůstalí) se dle pořadatelů k výstavě postavili pozitivně, půjde tedy nejméně o tucet autorů, z žijících např. Barták, Vyčítal, Renčín, Slíva, z nichž někteří se dostaví osobně... (G) Adresa: **Popmuseum**, KC Kaštan, Bělohorská 150, Praha 6

Kresba: **Vladimír Jiránek**

Tomaschoff přiletěl z Düsseldorfu do Ratají nad Sázavou

Tedy - přiletěl na letiště Václava Havla v Praze. A jelikož se nikdo z Prahy na vernisáž kolegovy výstavy v *Galerii Chodba Klubu Čtrnáctka* nevypravil, využil služeb Českých drah a do Ratají jel pověstným Posázavským pacifikem. Což rozhodně rozšířilo jeho obzory - všiml si, kolik pěkných a vyzdobených rekreačních objektů se v této zemi nalézá... prostě řečeno, bylo se nač koukat a kreslíř ve vlaku nepřečetl ani řádku...

Nevlídne počasí a konkurence hokejových přenosů v sobotu nepřály návštěvnosti, což více než vernisáž odnesl navazující koncert v místním společenském zařízení, pro nějž obětavý pořadatel Kmínek vybral k **Janu Tomaschoffovi** i zpěváky-hudebníky přílehlavých jmen: **Vojta Kidřák Tomáško** a **Radek Tomášek**. Pověst ČUKu zachraňovali v místě svou účastí dva kolínští zástupci společného jména: NOS.

Až tedy vysvitne slunce na delší dobu a pocítíte nutkání vyrazit do jarní přírody, lze doporučit výpravu ve stopách J. T. s vyvrcholením na výstavě (do začátku června), ale také s prohlídkou zámku a kláštera v Sázavě. Na ducha zakládajícího poustevníka Prokopa v následující

neděli Honza sice nenarazil, ale zato při vernisáži potkal zajímavou osobu, kterou přilákalo nikoliv dílo, ale jméno autora na plakátu. A vskutku! Tomaschoff starší dámě potvrdil, že doktorka Tomaschoffová, která ji kdysi učila na universitě, byla opravdu jeho matkou...

To jsme se dozvěděli přímo od cartoonisty při jeho pondělní návštěvě v naší pražské redakci, odkud po důkladném výsledku odkvačil přímo na Ruzyni, kde už měl přistaven odpolední aeroplán směr BRD. Tašku měl lehčí o desítku svých monografií (vyd. *Srna*) co rozdál v galerii.

Fotky: http://rataje.rajce.idnes.cz/Jan_Tomaschoff/ .

Jarní i letní plán výstav v Ratajích n/S (po Klausovi, Kemelovi a Tomaschoffovi) vyhlíží zatím takto: červen - Igor **Ševčík**, červenec - **Kobra**, srpen - Aleš **Morávek**. Výstavy jsou přístupné o víkendech nebo po dohodě na 602 292 832 Pozvánky hledejte na webu ČUK. (red.)

Co takhle dát si Unhošť?

Upozorňujeme, že asi třicet kilometrů od Prahy západním směrem - **v Unhošti** - začíná už za týden **ve čtvrtek 16. 5. 2013 v 18 hodin** výstava našich kolegů z ČUKu „**Odvezte si ty blázny**“! Zve unhošťské Melicharovo vlastivědné muzeum a jmenovitě **Novák-Skoupy, Lichý, Košťýř, Hanák, Kubec a Sigmund**... (red.)

394. Salon Kobra – Radovan Rakus

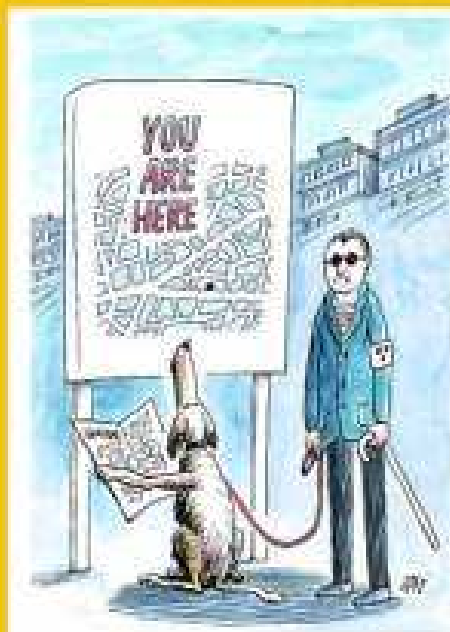

Rok se s rokem... ale ne – měsíc s měsícem se sešel, a bylo tu zase první úterý v měsíci. Tentokrát v *Salonu Kobra* (restaurace *Sedm konšelů*) vystavuje **Radovan Rakus**.

Vernisáž byla tentokrát komorní – sešlo se nás tak 25. Lidé asi mezi svátky dali přednost ne-dalekému Petřínu. Potěšily mne nejen výborné Radovanovy vtipy, ale i to, že u Konšelů už „umíme“ vystavovat. Rakus nám předložil sice jen 63 kreseb, ale všechny na A3. A také písmo ve stripech o Arthurovi bylo veliké, takže bude pro návštěvníky čitelné i ze 2 metrů (viz **foto** nahoře). Vernisáž zahájil jako vždy motýlokvěť *Kobra* a krátce pohovořil o autorovi, o jeho kresbách plných sympatických brouků a jiné havěti. Pak promluvil sám autor, a vzpomněl na svou první výstavu - salon v *Malostranské besedě*. Přítomný *Robert Rados* se jen uculoval. Poté zahrálo, tak jako minule, folkové duo *Svitky* tři písně - a už se šlo s klíčem k zámku - přišla chvíle odemykání výstavy. Tentokrát to byla výlučně pánská záležitost a oba R. R. se svého úkolu zhostili se ctí (viz **foto** dole).

Vzápětí došlo na víno. Než došlo, tak i na podpisy do katalogů (dobrá kvalita i rozsah) a na pořádnou prohlídku výstavy. Z ČUKmenů se krom *Kobry* dostavili *Hanák, Slejška, Dostál a Jurkas*. I když nejste entomologové, zajděte se na Radkovy brouky podívat. (RJ)

Snímky: **Roman Jurkas**

2001 - TOLENTINO

2003 - AYDIN DOGAN

PORTO 2012

Známy web cartoonistických „dvojáků“, který vede **Julian Pena Pai** pod názvem „**Similitaris**“ je nepřebernou studnou variant vtipů - beze slov - na všemožná témata. Někdy jse o rozvíjení jednoho nápadu jiným autorem, jindy o jasný plagiát. A mezi tím se dají najít různé odstíny... Škoda jen, že vedle roku zveřejnění v katalogu konkrétních soutěží také neuvádí jména autorů. (G)

20 x 52 x 3 = ?????*)

Za pár týdnů tomu bude rok, co v týdeníku *Respekt* připomněli, že tamní rubrika „**Minulý týden**“ vycházela už 20 let. A napadlo je proto rekapitulovat, jak se před očima *Ivana Lampera* (vybírám zcela subjektivně některé z událostí uplynulého týdne a charakterizuje je pouze jednou větou) a **Pavla Reisenauera** (ilustruje výběr obvykle několika obrázky) měnil svět. Protože redakce věnovala ukázkám (rok po roce) osm tiskových stran, je vedlejším efektem také úžasný „historický přehled“ autor-ského vývoje Reisenauera - dnes jednoho z vážných, byť spíš „věč-ných“, uchazečů o cenu *Karika-turisty roku*.

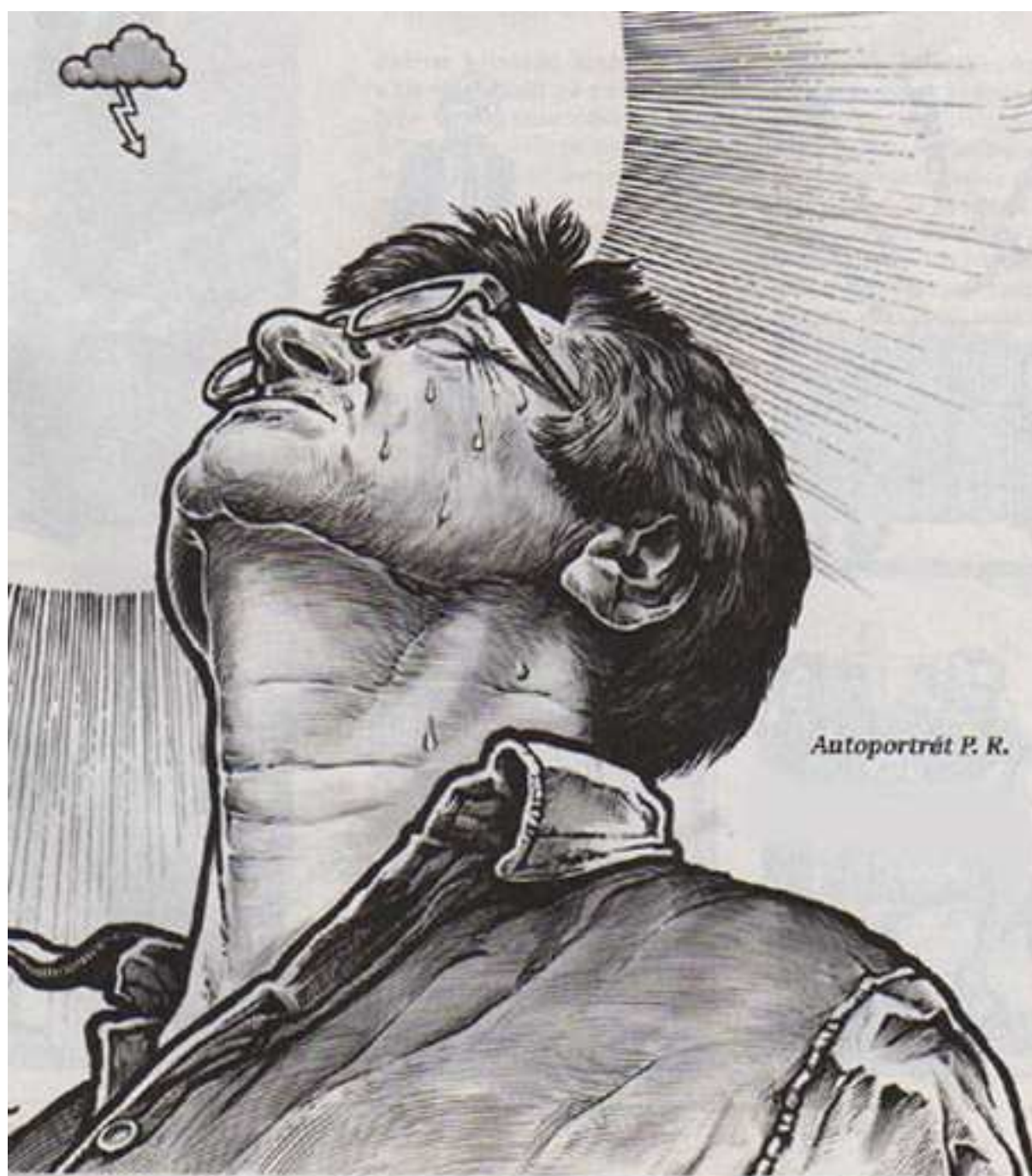
Výběr „pouhých“ 92 obrázků z těch několika tisíc otištěných v *Respektu* (zde zcela logicky chronologicky řazených) jsou nejzajímavější určitě ty první. Zde se ještě zdaleka nedal poznat autor dnes tak vyhraněného *rukokresu*, který od ostatních rozezná snad i dítě. A už vůbec se z nich nedalo usoudit, že by se rodil autor kvalitní i výtvarně - přestože náznaky „zlehčujících“ prvků, tak typických pro cartoons, tam - zpětně viděno - už byly. A tak i my v GAGu jsme vybírali - z 92 kreseb jen 10 - a to převážně z let devadesátých. Výsledek této selekce zde nabízíme. (IH)

Na příští straně najdete i autoportrét výtvarníka z *Respektu* (č. 23, str. 51)

*) Tolik asi tak bylo kreseb-ilustrací otištěných ve zmíněné rubrice *Respektu* (roky, týdny, obrázky - průměr)

V loňském čísle 23/2012 vyšel i rozhovor s autorem, který po menším zkrácení oblažíme čtenáře e-GAGu co nejdříve (včetně fotoportrétu nenápadného umělce P. R.).

Kresby: **Pavel Reisenauer**

Dvě hlavní témata vybrala redakce pro dubnové číslo **Nebelspalteru** 2013/4. Prvním je „Počasí“ - kterému je věnována nejen obálka, ale také strana 4 a stránky 14 - 25. Vtipy o velice rozdílné úrovni kresebné i námětové od celostránkových (viz obr. nahoře) od **Schloriana**

Chavez: «Seebestattung»

(Steffan Haller) až po ty drobné, spíš ilustrační k různým textům (**viz obr. uprostřed**) od **Jiřího Slívy** v celkovém počtu 23 exemplářů nijak neohromují - spíš zaujmou tím, že jsme s tím hrozným březnovým počasím evidentně nebyli v Čechách a na Moravě sami...

Druhým, o něco neobvyklejším námětem na str. 40 - 47 je v jarním čísle „Kafee“. Kreslených vtipů je tu 14 - a zrovna Slíva, jehož kresbu na toto téma bychom tu čekali především, kupodivu zastoupen není. V magazínu tentokrát schází obvyklá práce Bartáka, ale nechybí čtyři okénka s fóry *Jana Tomaschoffa* - na protější stránce se v rubrice věnované „Světlu“ vyskytuje i vtip **Mariana Kamenského**, na němž šéfové čtyř padoušských režimů pláčou nad rakví svého finančního donátora - Chaveze (**viz obr. na předcházející straně dole**) - běloruský *Lu-kašenko* je ten zcela vpravo...

V časopise, jehož grafická tvář se v posledních měsících pěkně ustálila, se ale ve výtvarných artefaktech nové jméno, hledá opravdu těžce. Takové, jemuž bychom mohli přisoudit úspěšnou budoucnost v žánru cartoons, Zda je to prostě tím, že takoví autoři ve střední Evropě zrovna nejsou po ruce, anebo tím, že redakce nemá dostatek finančních stimulů, aby je nalákala ke spolupráci, je otázka...

Jednu výhradu však můžeme mít k tomuto číslu švýcarského „tradicionálu“ docela konkrétní - připomíná nám totiž tradiční nešvar známý z českého tisku. Když už má redakce konečně (byť z archívu!) kvalitní kresbu, „umrní“ ji tak, že je nejen málem k přehlédnutí, ale prakticky i k nerozluštění (znesnadní pochopit, v čem že je ta legrace). Stalo se to na stránce k výstavě **Julese Staubera** v Bazileji (psali jsme už minule, že trvá do 26. května tr.) doprovázené 4 miniobrázky. Jsou zalomeny tak, že ani informovaný čtenář nepozná, zda jde o dva dvouokénkové vtipy anebo o čtyři zvláštní - ale se dvěma podobnými motivy... A navíc dva z nich jsou ne od Staubera, ale od jeho obdivovatelky **Corinne Ray**, zvané *Coco*, což však lze zjistit pouze s podporou lupy.

(G-men)

O humoru / Výtržky z českého tisku

Karel Šíp: Humor se naučit nedá

Do dějin TýTý asi vejde vaše přednáška o vulgaritě jazyka, nečekaně korunovaná sprostým slovem. To asi nebyla improvizace.

„Jistěže ne, takovou věc si musíte pečlivě připravit a dobře načasovat, aby to jediné slůvko zaznělo opravdu překvapivě, aby zazvonilo. Jen jedno a v pravý čas, ne víc.“

Existují povolání, kde se i mistr musí pořád učit aby neustrnul. Jak to dělá **komik**? Učí se od kolegů, sleduje konkurenci?

„Já to nedělám, ostatně **humoru** se ani naučit nedá. na to je člověk vždycky sám, postupně se vyvíjí, kultivuje a učí se hlavně ze svých vlastních chyb.“

Mirka Spáčilová: „Jediné sprosté slovo si Karel Šíp nachystal“; MfDNES 29. 4. 2013, str. C7

Iron Man dává příklad, jak má nenáročná, ale vkusná a inteligentní zábava vypadat.

Po příjemném překvapení prvního dílu, šla „dvojka“ s body dolů, až třetí Iron Man se znovu vznesl výš: nikoli na oblacích dýmu z výbušné akce, ale na křídlech **vtipu**.

Komiksový superhrdina, který se bere vážně, páchá sebevraždu. **Sebeironie** je nejúčinnější zbraní, jakou se může ohánět; představitel „železného muže“ *Robert Downey jr.* jí vládne vskutku parádně. Shazuje všechno a všechny, hlavně sebe. Shodí hned úvodní osobní monolog. Shodí vánoční sentiment. Shodí šablony příběhů o terorismu: „*Žádná politika, jen stará dobrá pomsta.*“ (...) Ne že by se film stavějící víc na **humoru** než na akci neobešel bez trojrozměrné podoby, nicméně pár scén posiluje ve 3D svou působivost. (...) Člověk skoro zapomene na vyprázdněnou zápletku, kterak zlosyn pasoucí po prezidentské moci promění půl

Ameriky v kůlničku na dříví. Ale tvůrci dobře vědí, že **rozesmátý** divák se dírami v logice nezdržuje.

Mirka Spáčilová: „Iron Man 3, vzor letní zábavy“; MfDNES 30. 4. 2012, str. D5

Kresba: **Pavel Kotyza** - z výstavy pardubického kolegy v Třinci

Alexander Fried jako exponát ve vitrině odpovídal návštěvníkům na otázky o Židech

A. F. přežil koncentrační tábor i pochod smrti. Narodil se v roce 1925.

“Střídavě žiju v Německu, v Praze a v Tel Avivu. Na všech těchto místech jsem doma (...) Když jsme utíkali v roce 1952 z Československa do Rakouska, byl mezi námi i Miloš, strýc Václava Havla (...) Češi jsou nejlepší národ, co se týká Izraele a židovství. Je tomu už tak od 19. století. (...) Češi jsou mezi Slovany nejdemokratičtější a nejtolerantnější národ.”

Co si myslíte o vtipcích na holokaust?

“My Židé jsme jedním z národů, který se rád kritizuje a směje se sám sobě. Ale vtipkovat o holokaustu by se nemělo. Ten byl tak strašně krutý. Tak kdo o tom může vtipkovat? Jedině, že by ten vtip kritizoval to, co se stalo. A zesměšňoval Němce, ne oběti.”

Lucie Suchá: „Odpustit Němcům...?“ MfDNES; 2. 5. 2013, str. A7

Slovensko / K nedožitě devadesátce Viktora Kubala

Připomínáme si legendu slovenského kresleného humoru

Viktor Kubal bol veľikánom slovenského humoru a satiry. Patril medzi pravidelných autorov, tvorcov i spoluzakladateľov bývalého satiricko-humoristického časopisu **Roháč**. Presne v deň sviatku Juraja, pred vyše pätnástimi rokmi, navždy dotieklo srdce majstra **Viktora Kubala**, známeho humoristu, satirika a priekopníka slovenského animovaného filmu (vytvoril ich vyše 400) a autora nespočetného množstva satiricko-humoristických kresieb, respektíve karikatúr. „Zanechal“ tu po sebe viacero „nezaopatrených detí“ ako sú - *Fero Mráz, Fero Bojničan, Peter Gossányi, Vlado Pavlík, Ľubo Kotrha, Miroslav Janega, Ján Heinrich, Pavol Švancár, Gabriel Hocman, Ľubo Radena, Milan Lechan, Vojto Haring* a ďalší.

V časopise jeho doby, ešte i dnes medzi pamätníkmi rezonujúcom, hoci už neexistujúcom Roháči, (ktorý sa márne pár razy snažila hrstka vtedajších, ešte mnohých z nich dnes žijúcich "odpadlíkov" roháčovskej rodiny oživiť), bežal nepretržite, týždeň čo týždeň - 36 rokov (!) kreslený seriál *Vaša Dita*. Nehovoriac o nespočetnom množstve humorných i satirických obrázkov, ale i textu autora, ktoré týždeň čo týždeň obveselovali čitateľov tohto časopisu.

Stretnutia s týmto veľkým, myšlienkovým a intelektuálne bohatým umelcom s veľkým „U“ bolo vždy nesmiernym zážitkom ale i obohatením a to nielen u ľudí rovnakej krvnej skupiny. Bol národníkom a silno veriacim človekom. Možnosť občas sa stretnúť s ním po tzv. *Nežnej revolúcii* bola v niekdajšom *Novom Roháči*, na Teslovej

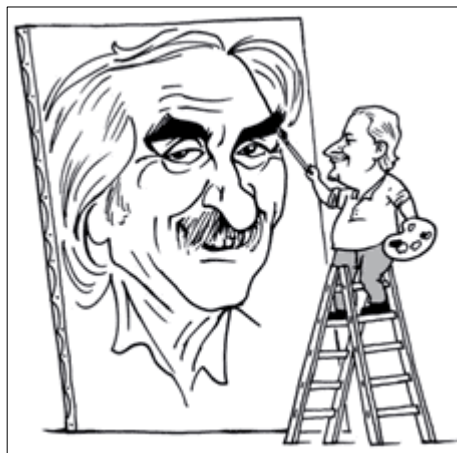
ulici v Bratislave, kde v tom čase pravidelne nosil do redakcie svojej obrázky - karikatúry, ako malé umelecké dielka. Aj on, podobne ako ostatní vyznávači tohto kultúrneho žánru, intenzívne prežíval problémy, ktoré vydávanie tohto periodika sprevádzali. I napriek mnohým snaženiam zanikol, hoci práve v tomto období občianskeho i politického marazmu je živná pôda pre humor a satiru, navyše, povedané epigramom: „Na kultúrnom poli žatva je dnes iná, klásky sa nezbierajú, hlávka sa im stína.“

Majster Kubal mal takmer vždy dobrú náladu. Doteraz rezonuje pred očami mnohých z nás jeho šibalský úsmev. Bol aj dobrým rozprávačom pre vďačných poslucháčov. Aj, či najmä čo sa týka osobných zážitkov. Bol človekom schopným sebaironie, nadhľadu a duchaplnosti. Bol známy aj tým, že na kúskoch papiera si písal myšlienky, ktoré ho v tom momente napadli.

Žiaľ, po tomto velikánovi zostalo doteraz veľké vákuum, ktoré stále v satiricko-umeleckom prejave a tvorbe na Slovensku výrazne cítiť. Treba povedať, že Kubal, najmä čo sa týka druhu umenia ktoré prezentoval, vždy aspoň o ten symbolický kúsok vyčnieval nad ostatnými.

Narodil sa 20. 3. 1923 v Jure pri Bratislave. Ukončil Vyššiu školu stavebnú a školu umeleckých remesiel. Je ironiou osudu, že **zomrel** tiež v mesiaci marec, presne **24. 3. 1997 vo veku 74 rokov**. Tohto roku by sa dožil jubilejných deväťdesiatich rokov.

Ako sa vyjadril o ňom kurátor výstavy v Hlohovci v rámci satiricko-humoristického podujatia *Frašľacky trň*. „U Viktora Kubala sa už v 50. rokoch jeho výtvarný prejav vyhranil do pôsobivej kresbovej skratky, ktorá bola pre autora prostriedkom bezprostrednej realizácie vtipného nápadu. Bolo typické, že už v prvej predstave nachádzal obrazné riešenia v ľahkej náčrtkovitej kresbe ceruzkou. Definitívnu podobu dostávala karikatúra prekresleným perom tušom. Kubalova zámerne neštylizovaná kresbová linka priamo ozrejmovala satirickú myšlienku, niekedy vyjadrenú aj sprievodným textom a svojou skratkovitosťou a zrozumiteľným jazykom vytvárala podmienky na nadviazanie okamžitého kontaktu, dialógu, medzi obrazom a divákom - v roháčovskom prípade čitateľom.“

Jeho humorné figúrky a výjavy, často komponované v cyklickom deji svojsky depatetizovali a zľudšťovali zlo, hlúposť a základné spoločenské nešváry. Sám umelec svoje práce pokladal za publicistické, novinárske - a tak ich aj robil. Vždy nakreslil aktuálny obrázok, ako napríklad iný novinár napíše článok. Majster *Viktor Kubal* svojou každodennou tvorbou vyše štyri desaťročia dokazoval, že humor a satira sú pre človeka prepotrebné veci, hoci humor a satira na Slovensku v súčasnosti žijoria!“

Milan Kupecký, publicista, humorista

Kresby: **Michal Závacký ml.**, **Lubomír Vaněk** a **Viktor Kubal**

Z Polska / Tak je tomu v Polsku - akce stíhá akci...!

Morka už po jedenácté!

V městě **Ustroniu Morskim** se koná i letos „Spotkania z Satyrą i Karykaturą **Morka 2013**“. Letos poprvé pořadatelé z tamního *Ośrodka Kultury Gminny* vyhlásili nové pravidlo pro účast na plenéru. Nejdřív musí autor obeslat soutěž o *rysunek* na téma „**Gruba ryba**“. Na základě zaslaných prací bude vybráno deset nejlepších a jejich autoři dostanou pozvání na týden do *Ustronia Morskiego*.

Soutěže "Smích na filmovém plátně", „Lázeňský smích“ a další - všude se smějí...

„Galeria *Za Miedzą*“ z města **Lubomierz** a Sdružení milovníků filmových komedií „*Sami Swoi*“ pořádají v rámci **XVII. Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Komediiowych** soutěž kresleného humoru s filmovou tematikou „**Uśmiech ekranu 2013**“. Patronát nad projektem má **Stowarzyszenie Polskich Artystów Karykatury**.

„Veselý život lázeňský“ - to je moto **Bienále karikatury** v Lázních Polanica. Městská knihovna vyhlásila soutěž na téma „*kuracjusze, kurorty i wesołe życie kuracjuszy w kurortach*“ -

zvláště pak v lázních **Polanica-Zdroj**. A s národními soutěžemi se v Polsku fakt roztrhl pytel - v **Bielsku-Bialej** je to už podruhé satirický „**Wrucz na luz**“ a Osrodek Kultury ve **Wachocku** pořádá druhý ročník polské soutěže rysunku satyrycznego „**Wachock se směje**“!

„Manufaktura Satyry“ s tématem multikulturnosti

Už po čtvrté se v Żyrardowie koná **Manufaktura Satyry** - Ogólnopolski Konkurs Satyryczny. Organizátorem i realizátorem je už od prvního ročníku **Gmina Miasto Żyrardów**. Čestný patronát nad událostí má Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego ve Varšavě a také Stowarzyszenie Polskich Artystów Karykatury. Zástupce těchto institucí

vidíte na snímku z loňského ročníku. **Vpravo** je místní cartoonista **Zbigniew Kolaczek**. Soutěž je otevřena pro umělce i studenty výtvarných škol. Letošním tématem je „**Wielokulturowość**“ = spolužití mnoha kultur vyznání, jazyků a národností... (Zdroj: **M. Hajnos**)

Výročí / Lída K., spoludržitelka Bílé opice ČUK (v dresu Písku) oslaví narozeniny

Ing. **Lída Košťová**, vedoucí odboru kultury (atd.) Městského úřadu v Písku (na snímku vlevo) se 12. 5. 2013 dočká kulatého výročí.

Dnes působí jako ředitelka Muzea středního Pootaví ve Strakonici, poznali jsme ji však jako hlavního organizátora píseckých bienále kresleného humoru v letech 1995 - 2009 a tedy partnera ČUK, s nímž byla opravdu radost spolupracovat. Právě za jejího působení se **Cartoons-bienále Písek** stalo reprezentační vizitkou ČUKu i české ka-

rikatury ve světě.

Naše archivní snímky ukazují vlevo „**inglídu**“ jako čarodějnici, která dokázala vykouzlit pro světové i domácí karikaturisty vždy speciální obveselení. Vpravo nahoře je v roli hostitelky na rautu po ceremoniálu předávání cen v roce 2005 a dole v roce 2012 - překvapila nejen redakci GAGu a generalitu ČUKu v roli pečlivé babičky... (red.)

Slovo úvodem:

Když byla v březnu roku 1990 počata Česká unie karikaturistů, byla to doba plná společenského kvasu, politických změn, ekonomického přerodu a nadějných očekávání.

I mnozí zakládající členové byli plni kvasu a nadějných očekávání. Tušili jsme velké příležitosti a někde poblíž i cesty vedoucí k jejich naplnění. Unie měla být novým stmelujícím prvkem, střešou, pod kterou bychom se scházeli a společně hledali, kudy že ty nejzajímavější tvůrčí chodníčky vedou.

Za těch čtyřicet let jsme skutečně leccos našli, leccos objevili a něco také pochopili. Mnohé však zůstalo nadále skryto jako výzva a připomenutí, že cesta tvůrčí má mnoho křižovatek i zatáček, ale nemá nikdy žádného konce. A že je to v nás. V naší autorské ochotě hledat sami v sobě právě sami sebe.

Úspěšnost tohoto hledání může laskavý návštěvník posoudit na této výstavě, která se původně zrodila k dvacetiletí naší stavovské organizace. Autor vedle autora, jméno vedle jména. Co jméno, to jiný rukopis, jiná filosofie, jiný důvod vyzvat čtenáře k zamyšlení a potom i k zasmání či pousmání. A zároveň i potvrzení toho, že i činnost tak výsostně individuální, jakou je bezesporu tvorba kresleného humoru, potřebuje čas od času množinu společného průniku.

Například Českou unii karikaturistů, nyní už čtyřicetiletou..

Břetislav Kovařík, předseda ČUK

Psáno na vstupní panel dubnové výstavy České unie karikaturistů v Radniční galerii - Litvínov

Ze Slovenska (ještě) / Humor v tisku; Taussig v Bratislavě

Chýrnik/Hírnok

Noviny občanov okresu Nové Zámky - Číslo 5 - máj 2013 - o 16 stranách. Jde o slovensko-maďarsky psaný měsíčník, distribuovaný do regionů *Požitavia*, *Ponitria* a *Podunajska*.

Na str. 8 slovenské části **Chýrnika** je text doprovázený barevnými kreslenými vtipy 11 autorů (mj. *Bojničan*, *Haring*, *Kotrha*, *Mišanek*, *Pavlík*, *Radena*, či autor textu *Javorský*). Svou poznámku nazval:

Karikaturisti a ich ťažké časy...

Dnes úspešných karikaturistov spočítate na prstoch jednej ruky. Chýba profesionálna platforma, akou bol *Roháč* a *Dikobraz*.

Umenie vždy niekomu slúži, je to zbran na prezentáciu moci. Dnes je mocou iba svet penazí a výsledkom je fakt, že až sedemdesiat percent umelcov prestalo publikovať, tvoriť, prezentovať sa. Môj priateľ **Milan Kupecký** bez výsledku žobroní roky na ministerstve kultúry o grant na opätovné vydávanie *Roháča*. Pokiaľ sa mocní budú báť pravdy, grant nikdy nedostane. Slovenskému humoru už umieracik zazvonil... V kapitalizme je všetko o peniazoch a zisku. To ostatné je iba trpené zlo. A vôbec, pôvodná tvorba je na ústupe a ostáva nám iba ticho závidieť, ako za riekou Moravou nakrúcajú filmy, inscenácie a na pultoch stánkov sú **časopisy** plné humoru*). Je to požiadavka doby. Humor bol všade tam, kde bolo veľmi zle, lebo humor pomáhal prežiť. Dnes je nám asi všetkým veľmi dobre!?

Mgr. Vlado Javorský, humorista

*) Že by tím autor myslel *Trnky-Brnky* a *Wolowiny*? Nebo *Nebelspalter*?

Kresba: **František Mráz**

Multikulturální Taussig

Príští týden bude **Pavel Taussig** účinkovať v Bratislavě, ale ne kvôli *krhu*. Prijede na pozvaní pořadatele soutěže *Anasoft litera*, protože jeho dílo "**Hana**" (přinesli jsme o ní v GAGu recenzi od RJ) se umístilo v první desítce nejlepších knih vydaných na Slovensku. Autor bude tudíž číst platícím návštěvníkům, kterým *Taussiga* zasvěceně představí publicista *Kornel Földvári*. A aby toho nebylo málo, dostal také pozvání do rozhlasu... Navíc i filmaři se na *Taussiga* prý už chystají. Krom toho povolilo Ministerstvo kultury SR grant i na dramatizaci románu. Představení se má konat koncem listopadu ve městě slovenských GAGov - v kremnickém divadle u příležitosti 40. výročí jeho založení. (g)

Porotu prestižních cen Magnesia Litera nejvíce zaujalo v kategorii dětských knížek **Velké dobrodružství Pepíka Střechy**. Autorem komiksu je stále populárnější a stále produktivnější Pavel Čech (od vydání oceněné knihy už stačil vydat další komiks – první díl Dobrodružství Rychlé Veverky).

“Nebelovský” výtvarník Jaromír 99 zase dokončil komiksovou adaptaci Kafkova **Zámku**. Komiks vyjde v červnu ve Velké Británii, na podzim v Česku. Lidovky zase v americkém magazínu Real Life z roku 1944 objevily pozoruhodný komiks, jehož název prozrazuje vše – **Colonel Ludvík Svoboda**. A zajímavé jsou opět i novinky na knihkupeckých pultech: nakladatelství Crew oživuje mnohými fanoušky již oplakanou sérii **Mýty** a představuje českému publiku další slavnou stripovou sérii **Liberty Meadows**. Mladá fronta zase překvapila novým grafickým románem pro děti **Pozemšťan!** **(Vhrsti)**

Nové komiksy:

Frank Cho: **Liberty Meadows 1: Ráj** (Crew)

Bill Willingham / Bryan Talbot, Lan Medina, Mark Buckingham, Linda Medley: **Mýty 3: Láska jako z pohádky** (Crew - Netopejr)

Kazuo Koike / Rjóiči Ikegami: **Crying Freeman: Plačící drak 5** (Crew)

G. Morrison / R. Morales, A. Kubert: **Superman: Action Comics 1 - Superman a lidé z oceli** (BB art)

Brian Wood / Riccardo Burchielli, Daniel Zetzl, Nathan Fox: **DMZ 5: Skrytá válka** (BB art)

Pavel Čech: **Tajemství ostrova za prkennou ohradou** (nové vydání - Petrkov)

Mark Fearing: **Pozemšťan!** (Mladá fronta)

G. Dorison / A. Bussi, J. Lamontagne: **Malý princ a Planeta karapoxů** (Mladá fronta)

různí: **KIX 4** (BiggBoss)

Ceny:

Magnesia Litera

Litera za knihu pro děti: **Pavel Čech: Velké dobrodružství Pepíka Střechy**

Stumptown Comics Award

Best writer: **Leia Weathington** (The Legend of Bold Riley)

Best artist: **Juanjo Guarnido** (Blacksad: A Silent Hell)

Best cartoonist: **Carla Speed McNeil** (Finder: Talisman)

Best letterer: **Carla Speed McNeil** (Finder: Talisman)

Best colorist: **Kory Bing** (Skin Deep: Exchanges)

Best publication design: **Blacksad** (Cary Grazzini)

Best anthology: **Smut Peddler** (Iron Circus Comics)

Best small press: **Poorcraft: The Funnybook Fundamentals of Living Well on Less** (C. Spike Trotman, Diana Nock)

Best new talent: **Kory Bing** (Skin Deep Exchanges)

Best webcomic: **Vattu** (Evan Dahm)

Readers' choice award: **E. K. Weaver**

Los Angeles Times Book Prizes 2012

Graphic Novel/Comics: **Sammy Harkham: Everything Together: Collected Stories**

4. Int'l Tourism Cartoon Competition - Turecko

Grand Award: **Klaus Pitter**, Rakousko

- viz obr. vpravo!

1. cena: Ahmet Aykanat, Turecko

2. cena: Norbert Van Yperzeele, Belgie

3. Atila Özer Award: Alla a Čavdar Georgievovi, Bulharsko

Čestná uznání: Darko Drljevic (Č. Hora), Arif Sutristanto (Indonesie), Damir Novak (Chorvatsko), Jovan Prokopljivic (Srbsko), Ahmet Öztürklevet (Turecko).

Humo Daeva 2013 - Rumunsko

Tříčlenná čistě rumunská porota (Liviu Stanila, Julian Pena - Pai, Horia Crisan) rozhodla:

2x 1. cena:

Boris Stankovič (Srbsko) - viz obr. dole!
(aex eqo) **Romeo Raileanu** (Rumunsko)

2. cena: Ľubomír Kotrha (Slovensko)

3. cena: Vjačeslav Bibišev (Rusko)

10x Excellency Prizes: Hamid SOUFI (Iran) - Halasz GEZA (Maďarsko) - Costel PATRASCAN (Rumunsko) - Rafael CORREA (Brazílie) - Ze BIN (Čína) - 6. Javad ALIZADEH (Iran) - Zu ZIZUN (Čína) - Ali MIRAEI (Iran) - Alireza PAKDEL (Iran) - Sun Shen YING (Čína).

10x Spezial Prizes: Ba BILIG (Čína) - Mihai BOACA (Rumunsko) - O-SEKOER (Belgie) - Menekse CAM (Turecko) J.Bosco de AZEVEDO (Brazílie) - Julian LALU (Rumunsko) - Norbert van YPERZEELE (Belg.) Ramiro ZAPATA (Kolumbie) - Raul Fernando ZULETA (Kolumbie) - Galym BORANBAYEV (Kazachstan).

I. Niels Bugge Cartoon Award - Dánsko

Neuvěřitelnou účast, a tedy úspěch zaznamenaný hned v prvním ročníku mezinárodní „Niels Bugge cartoon Award“ v Dánsku. Přišlo 958 prací 596 autorů ze 73 států!

Zasloužily se o to dílem dobré téma, hodné kralevice dánského: „Jíst či nejíst?“, dílem podpora FECO (díky tomu se účastnili ve větší míře autoři ze západní Evropy).

Pokud jste od časů komunisty **Bidstrupa** slyšeli další jméno dánského karikaturisty až v souvislosti s portrétováním *Mohameda* (mezinárodně z nich prakticky nikdo dosud nesoutěžil) tak v katalogu této nové posoutěžní výstavy najednou nalézáme hned dvacítku jmen dánských cartoonistů!

Nad obvyklý rámeček výsledků si zde proto řekněme o soutěži

více:

V počtu tentokrát **Číňani** jen těsně „pokořili“ **Íránce**. V třístránkovém seznamu účastníků je jmenováno 65 Číňanů, 63 Iránců - 34 Turků, 28 Rumunů, 27 Srbů, 25 Ukrajinců a také 25 dánských nejbližších sousedů - Němců. K tomu dvacítku Poláků... tak vypadá současné kvantitativní rozložení cartoonistických sil ve světě.

Osmička českých autorů je asi přesným obrazem našeho postavení v současnosti - přes téměř nejsilnější možnou sestavu (mj. *Slíva, Kovařík, Plotěná, Starý*) se ani jeden obrázek našinců neobjevil v silném katalogu s asi stovkou vtipů (má 120 stran). Ze Slovenska obelali soutěž dokonce jen čtyři kreslíři - a jeden z nich našel teď kresbu v katalogu - *Radovan Repický*.

Z ČUKu stejně pořídil jen **Jan Tomaschoff** (Německo). Dalšími účastníky z řad ČUKu byli v Dánsku ještě *Taussig, Kubec, Srna, Truneček*.

Ryze evropská sestava poroty hodnotila práce „euroatlanticky“: vtipný a srozumitelně podaný námět dostával evidentně přednost před „ryze uměleckým ztvárněním“ (s výtvarným nápadem, nicméně často poněkud bez humoru)

Jury: Marlene Pohle - Německo; Zoran Petrovic - Německo; Bernard Bouton; Francie; Carlos Brito - Francie; Jugoslav Vlahovič - Srbsko; Søren Vinterberg - Dánsko a Morten Thorning - Dánsko. Rozhodla takto:

1. cena: **J. Bosco (Brazílie) - viz obr.!**

2. cena: **Tony Tassco (Belgie)**

3. cena: **Riber Hansson (Švédsko)**

World Press Cartoon Sintra - Portugalsko

Jen autoři ze států na jihu (hlavně přímořských) si tentokrát dojezdili pro ocenění z WPC do Sintry. Z loňské světové úrody (převažovali románští, hlavně latinskoameričtí autoři - nejvíc jich bylo z Brazílie) vybrali porotci 9 jmen - pět jich je z Latinské Ameriky. Jediným zástupcem Česka v listině účastníků je **Jiří Košťál** (kresba ze Sorry s českým textem v bublině). Portrétní karikaturu tradičně okupují autoři z Latinské Ameriky - o to větším zázrakem se (zpětně vzato) jeví být nedávná cena udělená *Václavu Teichmannovi* zrovna v této sekci (za *Steve Jobse*).

Grand Prix připadla na Řeka **Kountourise**, za kresbu k EU a Řecku, která vyhrála kategorii editorial cartoons. **Devět** (prvých až třetích) **cen** (ve třech sekcích) si rozdělili autoři takto:

Editorial:

1. Michael Kountouris - Řecko (**vítězné dílo** najdete na konci tohoto čísla GAGu)
2. Spiro Radulović - Srbsko
3. Gregório de Holanda - Brazílie

Karikatura:

1. Pablo Lobato - Argentina (Evo Morales)
2. Jarbas Domingos de Lira Jr. - Brazílie (Mandela)
3. Carbajo - Mexiko (Messi)

Humor:

1. Saeed Sadeghi - Irán
2. Robert Rousso - Francie
3. Raul Zuleta - Kolumbie

A ještě čestná uznání:

Caricature category / Honourable Mentions:

Glen Batoca, Brazílie; Ninja, Filipíny; Tet, Indonezie; Bóligan, Mexiko; Cost, Francie; Agim Sulaj, Albanie.

Gag Cartoon category / Honourable Mentions:

Zlatovsky, Rusko; Firoozeh Mozaffari, Iran; Diego Herrera Yayo, Kanada; Cristobal Reinoso, Argentina; Jean Galvão, Brazílie; Ilian Savkov, Bulharsko; Martirena, Kuba; Chubasco, Mexiko; Zhang Wei, Čína. **Special Mention** by late Ukrainian artist **Yuri Kosobukin**, published in «**Perec**», from Kiev, as a posthumous homage to a great cartoonist.

Editorial Cartoon category / Honourable Mentions:

David Rowe, Austrálie; Tet, Indonezie; Haddad, Francie; Cau Gomez, Brazílie; Cost, Francie; Schot, Nizozemsko; Randi Matland, Norsko.

Obrázky najdete na <http://www.worldpresscartoon.com/#/wpc2013/premios/7>

8. Int'l Cartoon Contest SYRIA Damašek 2013 - Syrie

Na téma: "We love life no more killing and blood..." poslalo veselé obrázky **321 autorů ze 67 států**, aby se - dle pořadatelů - postavili "Zionist U. S. intervention in our region". Nejlepší se v problematice vyznamenali tito kreslíři:

1. cena: **Grigoris Georgiou** - Řecko; 2. cena: **Haibat Ahmadi** - Iran; 3. cena: **Ikhsan Dwiono** - Indonézie. Zvláštní ceny: **Mello** - Brazílie a **Li Kui Jun** - Čína.

Novinářská cena za rok 2012 Praha/Bratislava - ČR + SR

Nejlepší československý kreslený vtip, komiks, karikatura / Nominace:

Miroslav Kemel - Série karikatur, Mladá fronta DNES

Václav Teichmann - Série karikatur, Hospodářské noviny, Reflex

Jozef Gertli „Danglár“ - Série karikatur, Forbes - **vítěz!**

Osobitnou cenu udelila porota **Vladimírovi Jiránkovi** za výjimečný přínos pro kreslenou publicistiku, kterého život a tvorba se uzavřeli koncem minulého roka.

45. Int'l contest „Umoristi a Marostica 2013“ - Itálie

Téma „Heureka! Las invenciones que han determinado el progreso de la civilización“
přilákalo do soutěže 368 účastníků ze 62 států.

*Este prestigioso certamen, que cuenta con la dirección artística de **Giovanni Sorcinelli** „Giòx“ y **Maurizio Minoggio**, y con el apoyo del ayuntamiento de Marostica, la provincia de Vicenza y la región de Veneto, abrirá sus puertas del próximo **11 de mayo al 16 de junio** en las salas del Castillo Bajo de Marostica (VI), con una sección especial dedicada al estacado caricaturista inglés **Ross Thomson**, ganador de numerosos premios internacionales y famoso por su estilo e ingenio.*

Ceny:

Gran Premio Internacional 2013 - **Constantin Sunnerberg** (Belgie);

Gran Premio Especial "Marco Sartore" - **Lamberto Tomassini** (Itálie);

Gran Premio Especial "Sandro Carlesso" - **Luc Descheemaeker** (Belgie).

Premio Internacional "Umoristi en Marostica": **Sergio Tassarolo** (Itálie), **Filippo Ricca** (Francie); **Dalcio Machado** (Brazílie); **Milko Dalla Battista** (Itálie); **Lothar Otto** (Německo); **Toso Borkovic** (Srbsko), **Silvano Mello** (Brazílie); **Hassan Karimzadeh** (Irán); **Pol Leurs** (Lucembursko) a **Mojtaba Heidarpanah** (Indie).

1. Int'l Competition of Cartoons "Bride's Venerate 2013" Kriva Palanka - Makedonie

Novou soutěž obeslalo 87 autorů ze 28 států 147 díly. Porota pracovala ve složení: Arsenko Aleksovski, Stojanče Veličkovski, Jordan Pop Iliev, Nikola Angelkovski, Anna Bagrjana (Ukrajina), Robert Cvetkovski, Dragan Veličkovski.

GRAND PRIX \$ 250: Milan Alašević - Slovinsko (trophy "NEVESTULKA-2013"; lat. *Mustela Nivalis*)

1. cena - \$ 200: Metodi Andonov - Makedonie

2. cena - \$ 150: Darko Drljevič - Černá Hora

3. cena - \$ 100: Vladimir Kazanovsky - Ukrajina

Plaque for talented young author: Farzana Vazirtabar - Iran

Special Award:

Award Museum of Macedonia: Guo Zhong - Čína

Award Agency for Promotion and Support of Tourism in Macedonia: Daniel Varela Edurado - Argentina

Souvenir awards Folklore Institute of the Republic of Macedonia: Miro Georgievski - Makedonie

Souvenirs with symbols of the city Kriva Palanka: Damir Novak - Chorvatsko

Souvenir City Kriva Palanka: Ismail Kar - Turecko

Souvenirs from „Bride's Veneration“: Vladimir Semerenko - Rusko

Plaques in Kriva Palanka - určené pro nejpočetněji zastoupené národní svazy:

1. IRAN - 2. TURECKO - 3. ČÍNA

Dvacet autorů dostalo navíc **diplom** (certifikát úspěšného díla). Není mezi nimi nikdo z CUK.

Doha Centre for Media Freedom 2013 - Katar

1. cena: Alby Letoy - Indonézie

2. cena: Hani Abbas - Palestina - viz obr.!

3. cena: Naser Jaferi - Jordansko

Int'l Festival Humor Arte em AIDS - Brazílie

Cartoon:

1. Lézio Custoldo - Brazílie, 2. Saeed Sadeghi - Írán; 3. Moise Coutinho - Brazílie (dalších 7 autorů na 4. - 10. místě je rovněž z Brazílie)

Cena publika (hlasování veřejnosti): David Silva - Brazílie

Short Strip (2 - 3 okénka):

1. Eder Santos - Brazílie; 2. Jarbas - Brazílie; 3. Roberto Victor - Uruguay.

1. Int'l Contest of Caricature İzmir 2013 - Turecko

Téma: Předmětem soutěže bylo město **Izmir** - ocenění autoři zachytili nejlépe prvky městské zástavby ve vtipném obrázku

1. cena: **Sergej Tjunin - Rusko** (10 000 TL) - **vlevo!**

2. cena: **Alfredo Sabat - Argentina** (6 000 TL) - **uprostřed!**

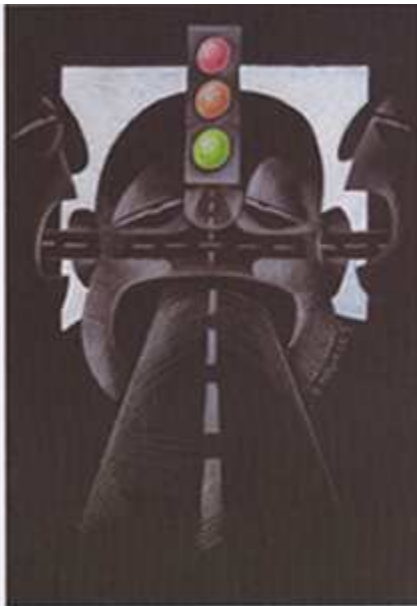
3. cena: **Askin Ayrancioglu - Turecko** (4 000 TL)

Uznání: Pawel Kuczyński - Polsko (2 000 TL) - **vpravo!**
Ömer Cam - Turecko (2 000 TL)

Jano VALTER, Slovensko/Slovenija

Bobo PERNECKÝ, Slovensko/Slovenija

Aziz YAVUZDOĞAN, Türkiye/Turkey

Kemal ÖZYURT, Türkiye/Turkey

Tak už je to tu!

V tomto čísle najdete v příslušné rubrice propozice jedné z nejvýznamnějších přehlídek výtvarných prací nejlepších světových autorů kreslené publicistiky a výtvarného humoru...

A nacházet je budete v příslušném řádku tabulky **Kalendarie** GAGu až do „předvečera“ deadline. Uzávěrku letos v Istanbulu organizátoři stanovili na 10. července. Dostatečně dlouhá doba na to, aby si člověk mohl vybrat nejlepší vtip ze své poslední produkce (nebo ho dokonce teprve vymyslet?) a dle pokynů v reglementu soutěže poslat na udanou adresu (včetně všech vyžádovaných údajů). Téma nerozhoduje, cen bývá dostatek (naposledy byly vyznamenané kresby uvedeny bez pořadí autorů...)

Aby se vám lehčeji a radostněji vymýšlelo a kreslilo, zde zřítte na

čtveřici kreseb účastníků této mezinárodní soutěže. Jsou z katalogu 29. ročníku, v němž měl edYtor tu čest zúčastnit se jednání jury. V roce 2009 jsme kresby vybrali, ale pak pro přetlak materiálů nezařadili...

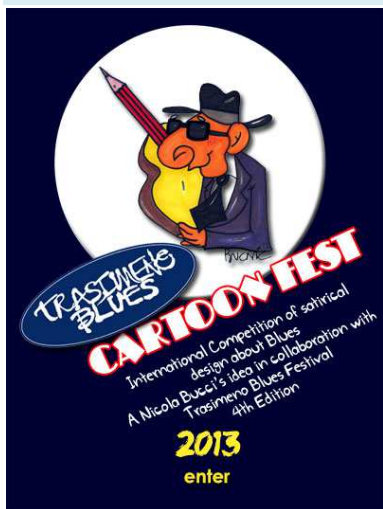
Tohle kvarteto má zajímavé složení - dva autoři tu zastupují Slovensko (nahore vlevo **Jano Valter**, vpravo **Bobo Pernecký**) a dva pořádající Turecko (dole vlevo **Aziz Yavuzdogan**, vpravo **Kemal Ozyurt** - svět děsila prasátka svým virem). Ani česká účast v katalogích nebývá zanedbatelná a nedávno se v Istanbulu v rolích porotců i hostů kulatých ročníků vystřídali i Barták s Kovaříkem...

A protože dobře víme, jak to v Istanbulu všechno pěkně klapě, nelze se divit, že najdete u soutěže v tabulce pět hvězdiček, ale také poznámku: „**Náš Tip!**“ (Gag)

Na snímku: **Kemal Ozyurt**, Turecko - fotografuje: **Muhittin Köroglu**, Turecko (Istanbul 2009)

Int'l "Trasimeno Blues Cartoon Fest" 2013 Řím - Itálie

Int'l competition of satirical design about Blues
Téma: "La chitarra Blues" (Bluesová kytara)

Rozměr: A4 (21 x 29,7 cm).

Uzávěrka: 10. 6. 2013

Cena: Premio "Trasimeno Blues Cartoon Fest" = Euro 300,-
(In caso di ex-aequo, il premio verrà diviso tra i vincitori).

Adresa:

Pokud se posílají práce **e-mailem**, tak ve formátu **.jpg (300 dpi)** na :
trasimenobluescartoonfest@gmail.com

Obyčejnou poštou:

Nicola Bucci - "Trasimeno Blues Cartoon Fest"

Via Nino Taranto, 30 A2/A

00125 - Roma - Italy

Ke kresbám nutno uvést: *nome, cognome ed indirizzo dell'autore*

Výsledky: 30 finalistů bude oznámeno na webu:

www.trasimenobluescartoonfest.com - po 25. Luglio 2013.

Výstava: při Trasimeno Blues Fest edizione 2013, dal 18. - 28. 7. presso "Darsena" - Live Music Club di Castiglion del Lago. Potom ještě: *Le trenta opere finaliste saranno successivamente esposte presso "Ombre Rosse" live Music Club di Roma, dal 1. 10. - 15. 11. 2013.*

Info: trasimenobluescartoonfest@gmail.com; info@trasimenoblues.net

33. Int'l Nasreddin Hodja Cartoon Contest, Istanbul 2013 - Turecko

Téma: volné

Počet: max 3 kusy

Rozměr: Max. 30 x 40 cm

Pouze originální práce. Na zadní stranu díla je třeba uvést základní údaje o autorovi: jméno autora, stát, bydliště, kontakt... Připojit krátký životopis

Deadline: 10. 7. 2013

Adresa:

Karikaturculer Dernegi

Alemdar Caddesi, Yerabatan Sarmer Cikisi

Sultanahmet 34122

Istanbul - TURKEY

Jury: mezinárodní rozhodne o pracích k ocenění a na výstavu

Výsledky: 20. 7. 2013

Výstava: ano

Katalog: ano (všem vystavujícím)

Ceny:

Grand Prize: 5 000,- USD

5x Humour Prizes: 1 000,- USD

Special Prizes (nespecifikovaný počet cen různých institucí, redakcí, partnerů a agentur soutěže)

Info: <http://www.rahimcartoon.com/festivals/1737-33rd-international-nasreddin-hodja-cartoon-contest>

40. International Humor Exhibition "Piracicaba" - Brazílie

Theme: Free...

Kategorie: Cartoon, Charge, Caricature, Strips...)

Rozměr: Maximum A3 (Digital or Original)

Počet: Maximum 3 práce v jedné kategorii

Digital copies signed...

Deadline: 13. 7. 2013

Ceny:

1x Grand Prize - cena R\$ 10,000.00 **vybraná z pěti vítězů v každé ktg.**

5x 1. cena - po R\$ 5,000.00 v každé ktg.

Adresa:

40º Salão Internacional de Humor de Piracicaba

Secretaria Municipal da Ação Cultural Av. Maurice Allain, 454 - Caixa Postal 12 - CEP 13.405-123 - Piracicaba - SP / **Brazílie**
E-Mail Address: contato@salaodehumor.piracicaba.sp.gov.br
Detail Info: <http://www.salaodehumor.piracicaba.sp.gov.br/humor/>

7. Int'l biennial for Caricature Plovdiv 2013 - Bulharsko

Pořádá: Municipality of Plovdiv; Regional ethnographic Museum – Plovdiv; University of agribusiness and rural development – Plovdiv; Plovdiv Cartoonists Association

Téma: **The fatal number 13**

What do the cartoonists around the world think about the number 13?

Adresa:

Regional Ethnographic Museum
2, Dr. Chomakov Str.
4000 Plovdiv - BULGARIA

Počet: 1

Rozměr: 210/297 mm (A4 format)

Deadline: 31. 7. 2013

Přidat: fotku nebo take-off a CV.

Místo ceny: 5x titul Master of Caricature

An international jury will nominate **5 caricaturists** who will be conferred the title **Master of Caricature**;

Vracení: Prize caricatures are **not** sent back; the rest of the caricatures will be sent back if authors state that in written form;

Katalog: The Catalogue of the exhibition will be given free of charge to participants whose caricatures are included in the Catalogue.

Deadline: 31. 7. 2013 (poštovní datum)

Ceremonial: Time and venue: **1. 10. 2013**, at 18.00 hrs at the Regional Ethnographic Museum.

Výstava: The Nominated works will be kept in Works of Fine Art Stock of Regional Ethnographic Museum, Plovdiv

E-mail: ethnograph@abv.bg .

Novomestský Osten 2013 - Slovensko

XVII. Annual Biennial Competition Cartoon

Téma: Voda (Water)

Počet: 5 originálních prací

Rozměr: max. A3

Popsat obrázky vzadu: Each work should be signed on the back and bear the author's full address.

Vracení: Ne. Submitted works will be not returned to the author and will become the property of the MsKS Nove Mesto nad Vahom.

Deadline: 15. 8. 2013

Adresa: Mestske Kulturne Stredisko,
Hviezdoslavova 4, 915 01 Nove Mesto nad Vahom,
Slovakia.

Ceremonial: 20. 9. 2013 - Nové Mesto nad Váhom při zahájení výstavy

Ceny:

1. Cena: Gold Novomestský Osten and 250 ₛ

2. Cena: Silver Novomestský Osten and 150 ₛ

3. Cena: Bronze Novomestský Osten and 100 ₛ

The Competition Jury reserves the right not to grant any of the prizes or to grant other special prizes.

Katalog: Ano - s vybranými pracemi.

Kalendarium

Tabulka s nimi začíná a také končí. **10. května** jedna istanbulska soutěž doslova „hoří“ - má uzávěrku - a ta druhá ve stejném městě se zrovna objevuje v naší nabídce s *dedlajnou* **10. července**... A obě je možno doporučit vaší ctěné pozornosti jako zaručeně „**pětihvězdičkové**“... Mezi tureckými galapodniky a spolu s nimi se však v naší tabulce rozprostírá asi dvacítky příležitostí - zasoutěžit si v mezinárodním měřítku.

Velkou tradici, byť ne po celou dobu zcela internacionální, má novomestské bienále - už 17. ročník přehlídky, která se koná nad Váhom ob rok, má rozhodně svou váhu. Nebýt rozdělení

Československa na dva kusy, mohli jsme se dnes pyšnit velkým množstvím mezinárodních soutěží, které se oproti ČR na Slovensku dílem udržely, dílem vznikly - konají se roztroušeně po území státu... S výjimkou Bratislavy - to je už na samostatnou úvahu, protože také v ČR a v Polsku se ty největší a tradiční festivaly výtvarného humoru nekonaly a nekonají v Praze anebo Varšavě... A jak o tom dumám, tak v Bukurešti ani v Budapešti se pokud jde o soutěžení také nepřetrhnou - není to zvláštní?

Novomestský Osten uvádí odměny vítězům v eurech, podobně to píší do propozic pořadatelé v Hlohovci či Brezne - a také je najdete v propozicích obou prešovských soutěží. Nesoutěží se jen o pocty a diplomy. Je to krok správným směrem, ale jen ten první.

Druhým je vlastní suma - dnes se souhrnné finanční částky pro ocenění všech lauréatů v běžné soutěži v SR nerovná ani částce na jedinou z desítky cen udílených třeba v Turecku.

Třetím krokem je pak i další zabezpečení oceněných autorů - laureáti by zasloužili i pokrytí nákladů na cestu pro trofej a samozřejmě alespoň jeden uhrazený nocleh v místě ceremoniálu... A to se pak organizátorům sakramentsky prodrazí.

Jak je tomu v Turecku?

Pořadatelé tureckých soutěží si dávají na spokojenosti autorů na ceremoniálech opravdu záležet. Ale také během pobytu členů mezinárodních porot v Istanbulu je péče o cizince příkladná. Během jednání jury poslední soutěže měl domácí Azíz (v červeném) čas na propagaci svého humorného měsíčníku *FENAmizáh*.

Na snímku drží magazin vlevo Alessandro Gatto (Itálie) uprostřed Igor Smirnov (Rusko) a Oleksij Kustovskij (Ukrajina) vpravo.

Nedáš - nedostaneš?

Jsou to takové - spíš nepřímé - úměrnosti: Neuhradíme-li cestu a pobyt, laureát se kvůli pár tisícovkám nedostaví a ocenění je mu předáno poštou. Odejdou-li trofej, diplom i peníze poštou, ceremoniál ztrácí lesk, protože donátorům chybí hlavní hrdina. Sponzorům ani samotným pořadatelům se to nezdá, za práci a finanční podporu by si přece zasloužili efektnější závěr projektu. Aby efekt při vernisáži výstavy v místě nechyběl, je lepší udělit hlavní cenu někomu fyzicky bližšímu, kdo pro cenu učitě osobně dorazí. Převezme-li cenu někdo z blízkého okolí, což je pro pořadatele z uvedeného důvodu žádoucí, je to však

negativní signál pro vzdálenější autory - tedy mezinárodní konkurenci vyšší kategorie. Příště už budou váhat s účastí. Tedy: samotná nízká dotace na ceny nemusí ještě být důvodem neúčasti vrcholových karikaturistů na „menších“ soutěžích.

Je ovšem otázka, co je lepší řešení, nejsou-li peníze trvale k dispozici. V Česku jsme to řešili zatím převážně tak, že než takové „troškaření“, raději nic. Nebude-li k dispozici aspoň půl milionu (v korunách) na pobyt laureátů a pořádný katalog (viz foto vedle!) - tak konec! Takto zanikl „Humorest“, ale i mnohem „méněnákladovější“ pražský „Fór pro FOR“. Cartoonbienále Písek je v naději, že se snad otřepe po k. o. a opět se postaví na

nohy, jako „náš“ základní reprezentant... Ale faktem je, že v České republice už pár let nefunguje jediný mezinárodní soutěžní projekt!

Na Slovensku jich naopak stále ještě všelijak vegetuje celá řada, byť se jich část pere o život

(G-men)

Snímek: **Archív**

*) ve sloupci **Body** vycházíme z hodnocení soutěže jiných cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle první ročníky soutěží zcela nových.

) ve sloupci uvádíme **číslo e-GAGu, v němž najdete český výtah z propozic. A odkaz na závazný originál.

Hlavní cena - Grand Prize - World Press Cartoon 2013 / Michael Kountouris - Řecko

e-GAG (GEK). Časopis **České unie karikaturistů**. Založen 2003. 11. ročník. Toto je č. 13-19/20 (527/528) z 9. 5. 2013 * Č. 13-21/22 vyjde 23. 5. 2013. Phone 233 343 668 * Redakce: ivan.hanousek@dreamworx.cz *